

परिशिष्ट

- अ) प्रायोगिक गटातील विद्यार्थ्यांची यादी
 - ब) नियंत्रित गटातील विद्यार्थ्यांची यादी
 - क) प्रश्नावली दिलेल्या शिक्षकांची यादी
 - ड) शिक्षक प्रश्नावली सूची
 - इ)(१) शिक्षक मुलाखत प्रश्नावली सूची
 - इ)(२) पाठ निरीक्षण सूची
 - इ)(३) अध्यापन कार्य
 - ई) विद्यार्थी मुलाखत प्रश्नावली सूची
 - उ) भेटी दिलेल्या शाळांची यादी
 - ऊ) पडताळा सूची
 - य) पूर्वचाचणी प्रश्नत्रिका
 - र) अंतिम चाचणी प्रश्नपत्रिका
 - फ) प्रायोगिक गट पूर्वचाचणी प्राप्त गुण
 - व) नियंत्रित गट पूर्व चाचणी प्राप्तगुण
 - ह) प्रायोगिक गट अंतिम चाचणी प्राप्त गुण
 - च) नियंत्रित गट अंतिम चाचणी प्राप्त गुण
- संदर्भ ग्रंथ सूची**

परिशिष्ट 'अ'
'अ' प्रायोगिक गट

अ.नं.	विद्यार्थ्यांचे नाव	सहामाही परीक्षा मराठीचे गुण	कालिक वय
१)	भोसले भरत सर्जेराव	८६	१४.५
२)	चव्हाण सुधाकर नामदेव	७९	१४.३
३)	चव्हाण विक्रम शंकर	७८	१४.६
४)	कदम विकास उध्दव	७३	१४.५
५)	माने राहूल प्रकाश	७३	१४.७
६)	माने योगेश यशवंत	७२	१४.७
७)	नांगरे सुशांत भिकाजी	७६	१४.६
८)	पवार संदेश संजय	६४	१४.५
९)	पाटील आशिष संपतराव	५५	१४.६
१०)	संभापुरे ओमकेश प्रकाश	५४	१४.७
११)	तोडकर सौरभ अशोक	५७	१४.९
१२)	तोडकर सागर तानाजी	५२	१४.९
१३)	कु. बर्गे विनिता उत्तम	४८	१५.१
१४)	कु. भिसे मोनाली शशिकांत	४८	१४.४
१५)	कु. हकीम रिझवाना अमिन	४४	१४.२
१६)	कु. कुलकर्णी गौरी प्रफुल्ल	४८	१४.८
१७)	कु. माने कल्याणी चंद्रकांत	४३	१४.५
१८)	कु. म्हेत्रे सुचिता सदाशिव	३९	१४.३
१९)	कु. सूर्यवंशी ज्योती मनोहर	३७	१४.४
२०)	कु. जाधव प्रियांका अधिकराव	३६	१४.५
२१)	कु. मोहिते दिपा अनिल	३६	१४.२
२२)	कु. शितोळे दिपाली कृष्णराव	३६	१४.३
२३)	कु. कुंभार माधुरी सिताराम	४८	१४.५
२४)	कु. धस पल्लवी चंद्रकांत	३५	१४.७
२५)	कु. गायकवाड मिनाक्षी शिवाजी	३५	१४.८
	सशसरी	५४.०८	१४.६

परिशिष्ट 'ब'
'ब' नियंत्रित गट

अ.नं.	विद्यार्थ्यांचे नाव	सहामाही परीक्षा मराठीचे गुण	कालिक वय
१)	बर्गे गणेश आबासोी	८६	१४.४
२)	चौधरी निखिल मोहन	८१	१४.२
३)	इनामदार रोहित अधिक	८०	१४.७
४)	खालकर अभिजित गणपत	८५	१४.६
५)	कुंभार अमोल संजय	७३	१४.३
६)	पवार अभिजित रामचंद्र	७४	१४.२
७)	पुजारी सचिन प्रकाश	७१	१४.५
८)	साळुंखे नितिन संपत	७२	१४.४
९)	शेखर अमित इलाही	६७	१४.३
१०)	शिंदे अमोल शंकर	५०	१४.४
११)	भाकरे अतुल राजेंद्र	५०	१४.६
१२)	मंडले धनाजी संभाजी	५५	१४.७
१३)	कु. यादव निलम लक्ष्मण	४२	१४.२
१४)	कु. चव्हाण मयूरी युवराज	४२	१४.५
१५)	कु. डुबल प्रज्ञा मोहन	४१	१४.८
१६)	कु. इंगळे सुप्रिया मोहन	४६	१४.७
१७)	कु. माने अनिता लक्ष्मण	३५	१४.५
१८)	कु. सुतार दिपाली संजय	४७	१४.६
१९)	कु. यादव शुभांगी विकास	३७	१४.७
२०)	कु. तांबे सुप्रिया गजानन	३६	१४.३
२१)	कु. जाधव वासंती वसंत	३७	१४.२
२२)	कु. लोहार सोनाली बाळासोी	३७	१४.९
२३)	कु. कांबळे प्रणिता सुरेश	३६	१४.७
२४)	कु. भंडारे प्रिती बाळू	३५	१४.८
२५)	कु. गाडे पल्लवी रघुनाथ	३५	१४.५
	सरासरी	५४.०४	१४.५

परिशिष्ट 'क'
प्रश्नावली दिलेल्या शिक्षकांची यादी

अ.नं.	शिक्षकांचे नांव	शाळा
१	सौ. पाटील शालन राजाराम (बी.ए. बी.एड)	महात्मा गांधी विद्यालय, उंब्रज ता. कराड जि. सातारा
२	श्री. ढाणे रामचंद्र राबण (बी.ए. बी.एड)	महात्मा गांधी विद्यालय, उंब्रज ता. कराड जि. सातारा
३	सौ. कांबळे जयश्री चंद्रकांत (बी.ए. बी.एड)	यशवंत हायरस्कूल, कराड. ता. कराड जि. सातारा
४	सौ. खराडे अरुणा निवृत्ती (एम.ए. बी.एड)	महात्मा गांधी विद्यालय, उंब्रज ता. कराड जि. सातारा
५	सौ. पाटील सुजाता बाळासाहेब (एम.ए. बी.एड)	श्रीमती. सं. पा. कदम कन्यामहाविद्यालय उंब्रज ता. कराड जि. सातारा
६	श्री. कांबिरे पी.एस (एम.ए. बी.एड)	यशवंतराव जाधव विद्यालय उंब्रज ता. कराड जि. सातारा
७	श्री. घाडगे महादेव नानासो (बी.ए. बी.एड)	यशवंतराव जाधव विद्यालय उंब्रज ता. कराड जि. सातारा
८	मा. प्राचार्य श्री. जाधव व्ही.के. (एम.ए. बी.एड)	न्यू इंग्लिश स्कूल चरेगांव ता. कराड जि. सातारा
९	सौ. चव्हाण मंगल एकनाथ (एम.ए. बी.एड)	न्यू इंग्लिश स्कूल चरेगांव ता. कराड जि. सातारा
१०	सौ. कणसे अलकावती उत्तमराव (एम.ए. बी.एड)	न्यू इंग्लिश स्कूल चरेगांव ता. कराड जि. सातारा

परिशिष्ट 'ड'
शिक्षक प्रश्नावली सूची

प्रश्नावली भरण्यासंबंधी सूचना :-

- १) काही प्रश्नांच्या विधानांमुळे होय/ नाही असे पर्याय दिले आहेत. त्यापैकी योग्य पर्याय ठेवावा, नको असलेल्या पर्यायावर फुली मारावी.
- २) काही प्रश्नांची उत्तरे लिहण्यासाठी जागा ठेवली आहे. त्या ठिकाणी प्रश्नांची उत्तरे निःसंकोचपणे व वस्तुनिष्ठ अशी द्यावीत.

शिक्षकाचे पूर्ण नाव :-

शाळेचे नाव व पत्ता :-

शैक्षणिक पात्रता :-

मराठी विषय शिकवण्याचा अनुभव :-

- १) मराठी हा विषय पदवीचा आहे काय ? होय/ नाही
- २) या विषयासाठी एकूण तासिका किती आहेत?
- ३) विषय शिकवणेसंबंधी अडचणी आहेत काय ? होय/ नाही
- ४) या विषयाच्या तासिका इतर विषयाकरिता वापरता काय ? होय/ नाही
- ५) मराठीचे तास विद्यार्थी चुकवितात काय ? होय/ नाही
- ६) विद्यालयात स्वतंत्र ग्रंथालय आहे काय ? होय/ नाही
- ७) ग्रंथालयात मराठी विषयाची संदर्भपुरस्तके आहेत काय ? होय/ नाही
- ८) ग्रंथालयात मराठी विषयाच्या हस्तपुरस्तिका आहेत काय ? होय/ नाही
- ९) घटकानुसार स्वाध्याय विषय निवडता काय ? होय/ नाही
- १०) विद्यार्थी स्वाध्याय वेळेवर पूर्ण करतात काय ? होय/ नाही
- ११) मूल्यमापनासाठी कोणती पध्दती वापरता ? (गुण / श्रेणी) होय/ नाही
- १२) स्वाध्याय तपासताना खालीलपैकी कोणती पध्दत वापरता ? होय/नाही
- १) चुकलेल्या शब्दांवर खाट मारणे. ३) चुकलेल्या शब्दांवर गोल करणे.
- २) चुकलेल्या शब्दांवर फुली मारणे. ४) चुकलेला शब्द पुन्हा लिहून दाखवणे.
- ५) यापैकी वेगळी पध्दत.

- १३) निबंधलेखनाचे मूल्यमापन कसे करता ?
- १४) 'पत्रलेखन' तपासताना कोणत्या बाबींकडे लक्ष देता ?
- १५) 'सारलेखन' मध्ये विद्यार्थ्यांना कसे मार्गदर्शन करता ?
- १६) 'वृत्तांतलेखन' हा भाग मुलांना समजावण्यासाठी कोणती पध्दत वापरता ?
- १७) विद्यार्थ्यांच्यात मराठी लेखन विषयक आवड कशी निर्माण कराल?

आपण ही प्रश्नावली व्यवस्थितपणे व वेळेत भरून दिली. प्रश्नावलीतील प्रश्नांची उत्तरे संशोधनास उपयुक्त अशी दिली त्याबद्दल संशोधक आपले हार्दिक आभारी आहे.

शिक्षकाचे नाव -

सही

परिशिष्ट 'इ (१)'

शिक्षकासाठी मुलाखत प्रश्नावली

- १) मराठी विषयांतर्गत असलेल्या उद्दिष्टांचे नियोजन कसे केले आहे?
- २) उद्दिष्टपूर्तीसाठी प्रत्येक उद्दिष्टांवर आधारित उपक्रम रावबिता का ?
- ३) मराठी विषयाच्या तासिकाचे नियोजन कशाप्रकारे असते ?
- ४) मराठी विषयासाठी उद्बोधन वर्ग, चर्चासत्रे, शिबिरे इ. घेतली जातात का ?
- ५) मराठीचे अध्यापन करताना त्यातील घटकांचे नियोजन कसे करता ?
- ६) दैनंदिन पाठटाचणात घटकानुसार कोणत्या उपघटकाचे अध्यापन करणार याची नोंद ठेवता का ?
- ७) लेखनविभागातील स्वाध्याय सोडवण्यासाठी अध्यापकांचा सहभाग असतो का ?
- ८) स्वाध्यायात विविधता असते का ?
- ९) स्वाध्यायास अनुसरून स्पष्टीकरण केले जाते का ?
- १०) स्वाध्यायात शुद्धलेखनास महत्व दिले जाते का ?
- ११) स्वाध्यायातील निबंध, पत्र यात विविधता असते का ? कोणती ?
- १२) कविता पाठांतर घेतले जाते का ?
- १३) उतारा पाठांतर घेतले जाते का ?
- १४) शुद्धलेखनाचे नियमानुसार लेखन व्हावे यासाठी काय करावेसे वाटते काय ?
- १५) मराठी विषयाच्या लेखनविषयक कोणत्या अडचणी येतात ?
- १६) या अडचणीवर मात करण्यासाठी उपाययोजना सुचवा ?

परिशिष्ट - इ (२)

पाठ निरीक्षण सूची

शिक्षकाचे नांव	विषय -
शाळेचे नाव	इयत्ता -
	घटक-

अ) शिक्षक

१) विषयावरील प्रभुत्व	२) विषयातील सुसंगतपणा
३) पाठाची तयारी	४) वृत्ती / स्वभाव
५) हालचाली / हावभाव	६) कथन पद्धती
७) साहित्य हाताळणी कौशल्य	

ब) अध्यापन पद्धती

१) पाठाच्या पायऱ्या	२) पाठ्य मुद्दे
३) वापरलेली अध्यापन पद्धती	४) वापरलेले शैक्षणिक साहित्य
५) साहित्याची मांडणी व वापर	६) प्रत्यक्ष कृती/ प्रायोगिक काम.
७) लक्षवेधक प्रेरणा अवधान	८) फलक लेखन
९) विद्यार्थ्यांचा सहभाग	१०) पाठ सुसूत्रता
११) पाठाची उद्दिष्ट पूर्ती	१२) बेळेचे नियोजन

क) विद्यार्थी

१) सहभाग	२) कृतिशीलता
३) अवधान	४) सहकार्य

ड) वर्ग

१) वर्ग नियंत्रण	२) वर्ग रचना
३) विद्यार्थ्यांवरील दृश्य परिणाम	४) पाठाचे वेळी असणारे वातावरण

अध्यापन कार्य

अ. नं.	अध्यापन गट	वार	वेळ	स्वयंसुधार पध्दती उपक्रमाचे नाव	अध्यापन तासिका	इतर तासिका	एकूण तासिका
१	प्रायोगिक गट	सोमवार	१० ते ११	विरामचिन्हांचा वापर	१	-	२
	नियंत्रित गट		१७ ते १८				
२	प्रायोगिक गट	मंगळवार	१० ते ११	लेखनकौशल्याचे खेळ	१	-	२
	नियंत्रित गट		१७ ते १८				
३	प्रायोगिक गट	बुधवार	१० ते ११	निबंधपूर्व तयारी	१	-	२
	नियंत्रित गट		१७ ते १८				
४	प्रायोगिक गट	गुरुवार	१० ते ११	शब्द भांडार वाढविण्याचे खेळ	१	-	२
	नियंत्रित गट		१७ ते १८				
५	प्रायोगिक गट	शुक्रवार	१० ते ११	अनुभवविश्व समृद्धीसाठी	१	-	२
	नियंत्रित गट		१७ ते १८				
६	प्रायोगिक गट	शनिवार	१० ते ११	प्रचार प्रसार माध्यमे	१	-	२
	नियंत्रित गट		११ ते १२				

परिशिष्ट 'ई'

विद्यार्थ्यांसाठी मुलाखत प्रश्नावली

- १) मुलांनी, सध्या अभ्यासक्रमात कोणकोणत्या भाषां विषयाचा समावेश आहे ?
- २) सर्व विषयात तुम्हांस कोणती भाषा आवडते ?
- ३) मराठी विषय का आवडतो ? का आवडत नाही ?
- ४) मराठी विषयात कोणकोणत्या घटकांचा समावेश आहे ?
- ५) मराठीच्या तासाला तुम्ही उपस्थित असता का ?
- ६) मराठी विषय कोणत्या पध्दतीने शिकवला जातो ?
- ७) पाठांतरात तुम्ही भाग घेता का ?
- ८) मराठीच्या प्रश्नांची उत्तरे सांगण्यास तुम्ही तयार होता का ?
- ९) पाठांतराच्या तासाला कोणती खास कविता म्हटली जाते ?
- १०) रोज एकच कविता म्हणता की नवीन ?
- ११) तुम्हांला सर्वात जास्त कोणती कविता / समूहगीत आवडते ?
- १२) अध्यापकांनी दिलेले स्वाध्याय - निबंध, पत्र, सारलेखन, वृत्तांत लेखन हे लिहण्यास तुम्हांला आवडते का ?
- १३) या स्वाध्यायाचे लेखन तुम्ही स्वतः विचार करून करता का ?
- १४) लेखनकार्यात सुभाषिते, काव्यपंक्ती, यांचा वापर करता का ?
- १५) मराठी भाषेचे उच्चार स्पष्टपणे, ठामपणे सभेत मांडू शकता का ?

परिशिष्ट 'उ'
भेटी दिलेल्या शाळांची यादी

- १) यशवंत हायस्कूल, कराड.
- २) टिळक हायस्कूल, कराड.
- ३) संत तुकाराम विद्यालय, कराड.
- ४) श्री. शिवाजी विद्यालय, कराड.
- ५) आत्माराम विद्यालय, ओगलेवाडी.
- ६) न्यू इंग्लिश स्कूल, ओगलेवाडी.
- ७) महात्मा गांधी विद्यालय, उंब्रज.
- ८) कदम कन्या विद्यालय., उंब्रज.
- ९) यशवंतराव जाधव विद्यालय, उंब्रज.
- १०) न्यू इंग्लिश स्कूल, चरेगाव.

परिशिष्ट 'ऊ'

पडताळासूची

- १) शालेत शैक्षणिक तांत्रिक साधने उपलब्ध आहेत काय ?
- २) पाठ्यास अनुसरून शैक्षणिक साधने आहेत का ? होय/ नाही
- ३) स्वयंसुधार उपक्रम योग्य उद्दिष्टानुसार तयार केले आहेत काय ? होय/ नाही
- ४) स्वयंसुधार उपक्रमासाठी वर्गरचना योग्य आहे काय ? होय/ नाही
- ५) स्वयंसुधार उपक्रमाच्या वापराने अनुकूल घटकांची निवड केली आहे काय ? होय/ नाही
- ६) स्वयंसुधार उपक्रमांचा वापर योग्य केला आहे काय ? होय/ नाही
- ७) विद्यार्थ्यांचा सहभाग घेतला आहे काय ? होय/ नाही
- ८) विद्यार्थ्यांचे अवधान खेचले जाते काय ? होय/ नाही
- ९) विद्यार्थी प्रतिसाद देतात काय ? होय/ नाही
- १०) वर्ग नियंत्रण करण्यास उपयुक्त पध्दत आहे काय ? होय/ नाही
- ११) अध्यापनाने वेळेची बचत होते काय ? होय/ नाही
- १२) स्वयंसुधार पध्दतीतील उपक्रमांच्या वापराने अध्यापन परिणामकारक होते काय ? होय/ नाही

होय, असल्यास कोणत्या कारणामुळे ✓ अशी खूण करा.

- अ. विद्यार्थ्यांचे अवधान खेचले जाते.
- ब. उपक्रमामुळे अध्ययन दृढ होते.
- क. विद्यार्थ्यांची लेखनाची आवड वाढीस लागते.
- ड. शुद्धलेखनाच्या चुका कमी होतात.
- इ. अध्यापनास अनुकूल साधन आहे.

परिशिष्ट 'य'
पूर्वचाचणी प्रश्नपत्रिका

विद्यार्थ्याचे नाव :	दिनांक:
इयत्ता : ९ वी	विषय : मराठी
वेळ : १ तास	गुण : ५०
प्रश्न १ खालील शब्द शुद्ध लिहा	१०
१) तसर २) अथिती ३) ज्यादा ४) दूकान	
५) दूर्वा ६) सुठ ७) हीगं ८) अंलकार	
९) कुंकुं १०) गंमंत	
प्रश्न २ खालील शब्दातील ऱ्हस्व- दीर्घ ओळखा	१०
१) नीट २) बहीण ३) अनिल ४) विहिर	
५) रसिक ६) निबंध ७) चेंडू ८) गिरणी	
९) आई १०) सुपारी	
प्रश्न ३ खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा	१०
१) भाषा कशास म्हणतात ?	
२) मराठी भाषेत एकूण किती वर्ण आहेत ?	
३) शुद्धलेखन म्हणजे काय ?	
४) विरामचिन्हे का वापरली जातात ? ती किती आहेत ?	
५) लेखनातील शब्दांच्या सामान्यचुका का होतात ?	
प्रश्न ४ खालील वाक्ये शुद्ध करून लिहा	१०
१) गडकरी हे कवी होत	
२) हरी व मधु घरी गेले	
३) प्राण्यावर प्रीती करावी	
४) शाबास छान मार्क्स मिळवलेस	
५) ते सर्वांना परीचीत होते का	
प्रश्न ५ अ) पत्रलेखनामध्ये कोणकोणत्या घटकांचा समावेश होतो ?	५
ब) अवांतर वाचनासाठी कोणकोणती साधने वापरता येतील.	५

परिशिष्ट '२'
अंतिमचाचणी प्रश्नपत्रिका

विद्यार्थ्यांचे नाव : दिनांक:
इयत्ता : ९ वी विषय : स्वयंसुधार उपक्रमावर आधारित
वेळ : १ तास गुण : ५० (प्रत्येकी ५)

प्रश्न १ खालील शब्दांसाठी समानार्थी शब्द सांगा
(शब्द भांडार- अनुस्वार, ऱ्हस्व-दीर्घ, काना, मात्रा, वेलांटी, उकार)

१) कमळ	२) घर	
३) अरण्य	४) आकाश	५) पाणी

प्रश्न २ खालील शब्दांसाठी विरुद्धार्थी शब्द लिहा (शब्दसंग्रह)

१) उत्तीर्ण	X	-----
२) जमा	X	-----
३) उदयोगी	X	-----
४) साक्षर	X	-----
५) सूर्योदय	X	-----

प्रश्न ३ शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द वापरा (अनुभवसमृद्धी)

- १) बालांपासून वृद्धापर्यंत-
- २) थोडक्यात समाधान मानणारा-
- ३) केलेले उपकार जाणणारा -
- ४) केलेले उपकार न जाणारा -
- ५) लिहिण्याची हातोटी-

प्रश्न ४ खालील अर्थ व्यक्त करणाऱ्या म्हणी सांगा (भाषेचा व्यावहारिक उपयोग)

- १) आपल्या ऐपतीप्रमाणे खर्च करणारा
- २) कोणत्याही गोष्टीचा अतिरेक हा वाईटच
- ३) पुष्कळ लोक जे बोलतात ते खरे
- ४) पैशाने सर्व कामे साध्य होतात
- ५) आई बापाप्रमाणेच मुले

प्रश्न ७ खालील वाक्प्रचारांचा अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा.

- १) आभाळ फाटणे- (वा---बौद्धिक विकास)
- २) खबरबात सांगणे-
- ३) गोडवे गाणे
- ४) आनंद गगनात न मावणे
- ५) तळहाताचा फोड असणे.

प्रश्न ६ खालील नामांची सामान्यरूपे करा (॥) शुद्धलेखन

- १) कवि
- २) भाऊ
- ३) फूल
- ४) आसू
- ५) घर

प्रश्न ७ खालील शब्दातील वर्णांचा चुकीचा क्रम दुरुस्त करून लिहा (०)

- १) कल्पना
- २) दसर
- ३) अथिती
- ४) शब्द
- ५) चत्मकार

प्रश्न ८ खालील चुकीच्या उच्चाराचा शब्द शुद्ध करून लिहा (□)

- १) अश्या
- २) उधारण
- ३) सौसार
- ४) सिन्हं
- ५) ज्यास्त

प्रश्न ९ 'आपला अभ्यास कसा चालला आहे' हे पत्राने मित्रांस कळवा.

(पत्रलेखनवृद्धी)

प्रश्न १० 'माझा आवडता खेळ' या विषयावर २५/३० ओळी निबंध लिहा.

(निबंधाची तयारी)

परिशिष्ट 'फ'
प्रायोगिक गट पूर्व चाचणीतील प्राप्त गुण

अ.नं.	विद्यार्थ्यांचे नाव	एकूण गुण
१)	भोसले भरत सर्जेराव	१७
२)	चव्हाण सुधाकर नामदेव	१४
३)	चव्हाण विक्रम शंकर	१५
४)	कदम विकास उध्दव	१२
५)	माने राहूल प्रकाश	०९
६)	माने योगेश यशवंत	१८
७)	नांगरे सुशांत भिकाजी	१८
८)	पवार संदेश संजय	०९
९)	पाटील आशिष संपतराव	१५
१०)	संभापुरे ओमकेश प्रकाश	१९
११)	तोडकर सागर तानाजी	१६
१२)	तोडकर सौरभ अशोक	२६
१३)	कु. बर्गे विनिता उत्तम	११
१४)	कु. भिसे मोनाली शशिकांत	११
१५)	कु. धस पल्लवी चंद्रकांत	१५
१६)	कु. गायकवाड मिनाक्षी शिवाजी	११
१७)	कु. हकीम रिझवाना अमिन	१६
१८)	कु. जाधव प्रियांका अधिकराव	०८
१९)	कु. कुलकर्णी गौरी प्रफुल्ल	१६
२०)	कु. कुंभार माधुरी सिताराम	१५
२१)	कु. माने कल्याणी चंद्रकांत	१०
२२)	कु. म्हेत्रे सुचिता सदाशिव	११
२३)	कु. मोहिते दिपा अनिल	१२
२४)	कु. शिंदे दिपाली कृष्णराव	१२
२५)	कु. सूर्यवंशी ज्योती मनोहर	१२

परिशिष्ट 'व'
नियंत्रित गट पूर्वचाचणी प्राप्त गुण

अ.नं.	विद्यार्थ्यांचे नाव	एकूण गुण
१)	बर्गे गणेश आबासो	२०
२)	भाकरे अतुल राजेंद्र	२०
३)	चौधरी निखिल मोहन	२१
४)	इनामदार रोहित अधिक	३०
५)	खालकर अभिजित गणपत	१४
६)	कुंभार अमोल संजय	१२
७)	पवार अभिजित रामचंद्र	०७
८)	पुजारी सचिन प्रकाश	०६
९)	साळुंखे नितिन संपत	१८
१०)	शेख अमित इलाही	०५
११)	शिंदे अमोल शंकर	१९
१२)	मंडले धनाजी संभाजी	०१
१३)	कु. भंडारे प्रिती बाळू	१४
१४)	कु. चव्हाण मयूरी युवराज	०५
१५)	कु. डुबल प्रज्ञा मोहन	१३
१६)	कु. गाडे पल्लवी रघुनाथ	१०
१७)	कु. इंगळे सुप्रिया मोहन	०९
१८)	कु. जाधव वासंती वसंत	१८
१९)	कु. कांबळे प्रणिता सुरेश	१९
२०)	कु. लोहार सोनाली बाळासो	२०
२१)	कु. माने अनिता लक्ष्मण	०९
२२)	कु. सुतार दिपाली संजय	०८
२३)	कु. तांबे सुप्रिया गजानन	०५
२४)	कु. यादव निलम लक्ष्मण	१८
२५)	कु. यादव शुभांगी विकास	०९

६,
सांकेतिक चिन्हांचा वापर,
अ) प्रायोगिक गट अंतिम चाचणीतील गुण

अ. नं.	गुण X	X ²
१	८	६४
२	६	३६
३	८	६४
४	६	३६
५	८	६४
७	६	३६
८	६	३६
९	८	६४
१०	६	३६
११	६	३६
१२	८	६४
१३	६	३६
१४	८	६४
१५	६	३६
१६	६	३६
१७	८	६४
१८	६	३६
१९	६	३६
२०	६	३६
२१	८	६४
२२	६	३६
२३	७	४९
२४	६	३६
२५	६	३६
$\sum X = १६९$		$\sum X^2 = ११६५$

च,
ब) नियंत्रित गट

अ. नं.	गुण X	X ²
१	५	२५
२	४	१६
३	५	२५
४	४	१६
५	५	२५
६	५	२५
७	४	१६
८	४	१६
९	५	२५
१०	४	१६
११	४	१६
१२	५	२५
१३	४	१६
१४	५	२५
१५	४	१६
१६	४	१६
१७	५	२५
१८	४	१६
१९	४	१६
२०	४	१६
२१	५	२५
२२	४	१६
२३	४	१६
२४	४	१६
२५	४	१६
$\sum X = 909$		$\sum X^2 = 829$

६२

विराम चिन्हांचा वापर

अ) प्रायोगिक गट अंतिम चाचणीतील गुण

अ. नं.	गुण X	X ²
१	४	१६
२	३	९
३	४	१६
४	३	९
५	४	१६
६	४	१६
७	४	१६
८	३	९
९	४	१६
१०	४	१६
११	४	१६
१२	३	९
१३	४	१६
१४	४	१६
१५	४	१६
१६	३	९
१७	४	१६
१८	४	१६
१९	४	१६
२०	३	९
२१	४	१६
२२	३	९
२३	४	१६
२४	३	९
२५	४	१६
$\sum X = ९२$		$\sum X^2 = ३४४$

[१३४]

च₂

ब) नियंत्रित गट

अ. नं.	गुण X	X ²
१	३	९
२	२	४
३	२	४
४	२	४
५	३	९
६	२	४
७	२	४
८	२	४
९	३	९
१०	२	४
११	२	४
१२	२	४
१३	३	९
१४	२	४
१५	२	४
१६	२	४
१७	३	९
१८	२	४
१९	२	४
२०	२	४
२१	३	९
२२	२	४
२३	३	९
२४	२	४
२५	३	९
$\sum X = 46$		$\sum X^2 = 980$

शब्द भांडार वाढवणेचे खेळ

अ) प्रायोगिक गट अंतिम चाचणीतील गुण

अ. नं.	गुण X	X ²
१	४	१६
२	५	२५
३	४	१६
४	५	२५
५	४	१६
६	५	२५
७	४	१६
८	५	२५
९	४	१६
१०	५	२५
११	४	१६
१२	५	२५
१३	४	१६
१४	५	२५
१५	४	१६
१६	५	२५
१७	४	१६
१८	५	२५
१९	४	१६
२०	४	१६
२१	५	२५
२२	४	१६
२३	४	१६
२४	४	१६
२५	४	१६
	$\sum X = ११०$	$\sum X^2 = ४९०$

च३

ब) नियंत्रित गट

अ. नं.	गुण X	X ²
१	३	९
२	४	१६
३	३	९
४	४	१६
५	३	९
६	४	१६
७	३	९
८	४	१६
९	३	९
१०	४	१६
११	३	९
१२	४	१६
१३	३	९
१४	४	१६
१५	३	९
१६	४	१६
१७	३	९
१८	४	१६
१९	३	९
२०	३	९
२१	३	९
२२	३	९
२३	३	९
२४	३	९
२५	२	९
	$\sum X = ८३$	$\sum X^2 = २८३$

[१३७]

परिशिष्ट 'ह'
प्रायोगिक गट अंतिम चाचणीतील प्राप्त गुण

अ.नं.	विद्यार्थ्यांचे नाव	एकूण गुण
१)	भोसले भरत सर्जेराव	४०
२)	चव्हाण सुधाकर नामदेव	२९
३)	चव्हाण विक्रम शंकर	३६
४)	कदम विकास उधदव	२२
५)	माने राहूल प्रकाश	३०
६)	माने योगेश यशवंत	४०
७)	नांगरे सुशांत भिकाजी	४४
८)	पवार संदेश संजय	४३
९)	पाटील आशिष संपतराव	३२
१०)	संभापुरे ओमकेश प्रकाश	३६
११)	तोडकर सागर तानाजी	३९
१२)	तोडकर सौरभ अशोक	२५
१३)	कु. बर्गे विनिता उत्तम	१७
१४)	कु. भिसे मोनाली शशिकांत	१८
१५)	कु. धस पल्लवी चंद्रकांत	२२
१६)	कु. गायकवाड मिनाक्षी शिवाजी	१८
१७)	कु. हंकीम रिझवाना अमिन	१८
१८)	कु. जाधव प्रियांका अधिकराव	२२
१९)	कु. कुलकर्णी गौरी प्रफुल्ल	२०
२०)	कु. कुंभार माधुरी सिताराम	२०
२१)	कु. माने कल्याणी चंद्रकांत	१३
२२)	कु. म्हेत्रे सुचिता सदाशिव	१७
२३)	कु. मोहिते दिपा अनिल	२९
२४)	कु. शितोळे दिपाली कृष्णराव	२३
२५)	कु. सुर्यवंशी ज्योती मनोहर	१९

परिशिष्ट 'च'
नियंत्रित गट अंतिम चाचणी प्राप्त गुण

अ.नं.	विद्यार्थ्यांचे नाव	उत्तर चाचणीतील एकूण गुण
१)	बर्गे गणेश आबासो	२२
२)	भाकरे अतुल राजेंद्र	२३
३)	चौधरी निखिल मोहन	१६
४)	इनामदार रोहित अधिक	१०
५)	खालकर अभिजित गणपत	१३
६)	कुंभार अमोल संजय	१२
७)	पवार अभिजित रामचंद्र	०४
८)	पुजारी सचिन प्रकाश	१०
९)	साळुंखे नितिन संपत	०८
१०)	शेखर अमित इलाही	१२
११)	शिंदे अमोल शंकर	१५
१२)	मंडले धनाजी संभाजी	२२
१३)	कु. भंडारे प्रिती बाळू	१०
१४)	कु. चव्हाण मयूरी युवराज	१४
१५)	कु. डुबल प्रज्ञा मोहन	१०
१६)	कु. गाडे पल्लवी रघुनाथ	१७
१७)	कु. इंगळे सुप्रिया मोहन	९
१८)	कु. जाधव वासंती वसंत	०९
१९)	कु. कांबळे प्रणिता सुरेश	१२
२०)	कु. लोहार सोनाली बाळारसो	५
२१)	कु. माने अनिता लक्ष्मण	८
२२)	कु. सुतार दिपाली संजय	६
२३)	कु. तांबे सुप्रिया गजानन	७
२४)	कु. यादव निलम लक्ष्मण	१२
२५)	कु. यादव शुभांगी विकास	१३

संदर्भ सूची

- ओक, सुमन (१९८४) शैक्षणिक तंत्र विज्ञान
(पुणे : श्री. विद्या प्रकाशन)
- कदम चा. पं. (१९८९) शैक्षणिक संख्या शास्त्र.
(पुणे : नूतन प्रकाशन)
- कुंडले म. बा (१९७८) मराठीचे अध्ययन
(पुणे व्हीनस प्रकाशन)
- जगताप ह. ना. (१९९४) शैक्षणिक तंत्र विज्ञान.
(पुणे : नूतन प्रकाशन)
- जोशी प्र. न. (१९८२) आदर्श मराठी शब्दकोष
(पुणे, विदर्भ, मराठवाडा कंपनी)
- दांडेकर वा. ना. (१९९४) शैक्षणिक तंत्र विज्ञान.
(पुणे : नूतन प्रकाशन)
- धायगुडे य. ए. : मुद्रित शोधन.
- बापट भा. गो. (१९७३) शैक्षणिक संशोधन.
(पुणे : नूतन प्रकाशन)
- बापट विद्या (१९९७) निबंध माला.
(पुणे : सुयोग प्रकाशन)
- भिताडे डॉ. वि. रा. (१९९२) शैक्षणिक संशोधन पध्दती.
(पुणे : नूतन प्रकाशन)

मराठी शिक्षके हस्त पुस्तिका (१९९५) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च
माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

मुळे रा. शं. व उमाठे वि. तु. (१९८७) शैक्षणिक संख्या शास्त्र
(नागपूर : म. वि. ग्रंथ निर्मिती मंडळ)

राव उषा (१९८५) शैक्षणिक तंत्र विज्ञान
(नागपूर : म. वि. ग्रंथ निर्मिती मंडळ)

वाळिंबे मो. रा. (१९९४) सुगम मराठी व्याकरण लेखन.
(पुणे : नितिन प्रकाशन)

शेटे सु. त्र्यं., कदम चा. प्र. (१९९८) शिक्षणातील विचार प्रवाह

सोनार मधुकर (१९७०) दृक श्राव्य शिक्षण साहित्य तंत्र व पध्दती
(पुणे : गो. य. राणे प्रकाशन)

संदर्भ ग्रंथ सूची

Best J. S. (Ed)	“ Research in English Education” (New Delhi Printice Hall of India, Pvt. Ltd., 1983)
Buch M. B. (Ed)	“ A survey of research in Education” (Baroda : M. S. University-1974)
Buch M. B. (Ed)	“ Second Survey of research of Ed.” (Baroda M. S. University-1978)
Buch M. B. (Ed)	“ Third Survey of Research Ed. ” (Baroda : Society for Education Research and Development-1979)
Buch M. B. (Ed)	“Fourth Survey of Research in Ed.” (Baroda : M. S. University-1983)
N.C.E.R.T.(Ed)	“ Fifth Survey of Educatiobnal Research” 1988-92

अंक

- शिक्षणसंक्रमण : (जानेवारी २००३) : ‘वाचनाची आवड व संवर्धन’
- शिक्षणसंक्रमण : (जानेवारी २००३) : ‘वाचनाचे महत्व’
- शिक्षणसंक्रमण : (जानेवारी २००३) : ‘वाचन संस्कृतीचे, शालेय
ग्रंथालयाचे योगदान’
- शिक्षणसंक्रमण : (ऑक्टोबर २००४) : ‘निबंधलेखन - दिशा - दृष्टी
संकल्पना आणि चौकट’
- शिक्षणसंक्रमण : (ऑक्टोबर २००४) : ‘पत्र लेखन एक कला’
- शिक्षणसंक्रमण : (नोव्हेंबर २००४) : ‘मराठी अभ्यास: आदर्श नियोजन’
- शिक्षणसंक्रमण : (नोव्हेंबर २००४) : ‘स्वयंअध्ययनासाठी प्रकल्प पध्दती’